

שתי אמות שהיו מעל המזבח, והתקרב מסוף הכבש לצד המזבח עשר אמות. [על פי ביאור ספר צאן קדשים]

זכר שם את הגחלים על גבי הרצפה רחוק מן הכבש שלשה טפחים — שם היה בית הדשן וזהו מקום שנותנין מוראה ונוצה וכן היו נותנין במקום זה דישון מזבח הפנימי ודישון המנורה.

ומקשינין: מדוע אמר רבי יוחנן שהכהנים הוצרכו לזרוק את המוראה והנוצה של העולה כשעמדו בקרן מערבית דרומית רק יותר משלשים אמה, והלא הני טפי מתלתין וחד הוויין מרחק זריקתם, שהרי מקרן מערבית דרומית של מזבח עד אותו מקום במזבח שהוא כנגד בית הדשן היו כ"ב אמה — שש אמות מן הקרן הדרומית מערבית ועד לכבש — וט"ז אמה רוחב הכבש —

משלושים (86) אמה, ודבר קל, קשה מאד (87) לזורקו מרחוק, והכהנים גדול היה כוחם שהשליכו נוצה זו למרחק.

זה שאמרנו שבית הדשן היה רחוק מקרן מערבית דרומית יותר משלושים אמה, יש לכך ראייה מהא דתנן: **נטל הכהן העושה את עבודת תרומת הדשן מחתה של כסף ועלה לראש המזבח, ופינה את הגחלים שנעשו מעצי המערכה אילך ואילך לצדדי המזבח, ואח"כ חתה לקח במחתה מן הדשן של הגחלים שהתעכלו על גבי המערכה שנקראו המאובלות הפנימיות שנתאכלו היטיב שעמדו קרוב לאש, ונעשו דשן, ויורד מן המזבח, הגיע לרצפה לסוף הכבש, מחזיר פניו כלפי צפון העזרה** — דהיינו כלפי המזבח והולך למזרחו של כבש כעשר אמות מסוף הכבש, והוא רחוק עתה מראש המזבח כ' אמה שהכבש אורכו ל"ב אמה, ומתוכם

זאת, שאם לא כן למה היה משליך הרי היה יכול ללכת ולהניח אותם בנחת במקום הדשן, ומוכרח מזה שצריך שיגיעו למקום הדשן ממקום שמלק ומיצה הדם.

ומדברי תוס' לעיל [נד א ד"ה ואי] מוכח לא כך. אלא אפשר לעשות המליקה והמיצוי בקרן אחת. ומשם ללכת לקרן דרומית מזרחית ולהשליך לבית הדשן. ובקושיית הראב"ד למה לא ילך ויניח אותם בנחת, המפרש למסכת תמיד [דף כח ב] הביא [לתרץ קושיא אחרת] שהיות שכתוב בתורה והשליך, אין השלכה פחות מעשרים אמות. ואם כן פשוט שאי אפשר ללכת ולהניח בנחת שהרי צריך השלכה לרחוק דווקא.

87. הקשה השפת אמת מדוע לא קשרו המוראה ונוצה לאבן ויהיה קל לזרוק. ושמה כיון שכתוב

וכתבו שאין לומר שצריך מיצוי הדם בקרן דווקא, שהרי הגמרא מקשה לרבי יהודה הסובר שריצפת העזרה קדושה כמזבח, שיזרקו עליה את דם הפסח. וברצפה הלא אין קרן? ומוכח שבשאר הקרבנות [חוץ מחטאת בהמה] אין דין קרן.

ומדברי הרמב"ם דייק בקרן אורה שכל הקרבנות מתן דם על הקרן דווקא. וראיית התוספות מקושיית הגמרא שיתנו דמו של פסח על הרצפה. אמר הגרי"ז שמוכח שברצפה אין את כל דיני מתן דם הנוהגים במזבח, שהרי גם אין בה ריבוע ושאר דינים. וכמו כן אין בה צורך בקרן. אך במזבח לעולם צריך קרן.

86. כתב הראב"ד [בפירושו למסכת קינים] שהשלכת המוראה והנוצה למקום הדשן, צריכה להיות דווקא ממקום המליקה והמיצוי, והוכיח